

Европейски съюз
Европейски фонд за
регионално развитие
Кохезионен фонд

О П Е Р А Т И В Н А П Р О Г Р А М А „О К О Л Н А С Р Е Д А 2007 - 2013”

Решения за
по-добър живот

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ-ПАЗАРДЖИК
БЕНЕФИЦИЕНТ ПО ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007-2013 г.”

КОНСОРЦИУМ „ПРИЗМА-НИШАВА” – ИЗПЪЛНИТЕЛ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ПОРЪЧКА С
ВЪЗЛОЖИТЕЛ РИОСВ-ПАЗАРДЖИК

Утвърдил: Министър на околната среда и водите

/...../

План за управление на резерват „Беглика”

Национална
Стратегическа
Референтна рамка
2007 - 2013

Министерство
на околната среда и водите

Проект „Изпълнение на дейности по устойчиво управление на резервати
„Купена”, „Мантарица”, „Беглика” и „Дупката”, одобрен за финансиране по
приоритетна ос 3 „Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие”
на Оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.”

РЕЗЮМЕ

Основанията за разработване на настоящия План за управление на резерват „Беглика“ са:

- Закон за защитените територии – обн. ДВ бр. 133 от 11.11.1998 г., изм. ДВ бр. 38 от 18.05.2012 г.;
- Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии – обн. ДВ бр. 13 от 15.02.2000 г., изм. и доп. бр. 55 от 20.07.2012 г.;
- Закон за биологичното разнообразие – обн. ДВ бр. 77 от 2002 г., последно изм. ДВ бр. 77 от 09.10.2012 г.;
- Договор за възлагане на План за управление на резерват „Беглика“ между консорциум „Призма-Нишава“ и РИОСВ-Пазарджик. Изготвянето му се финансира от Европейския фонд за регионално развитие на Европейския съюз и от държавния бюджет на Република България чрез Оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.“;
- Публикувано Техническо задание за разработване на План за управление на резерват „Беглика“, утвърдено от Министъра на околната среда и водите. Заданието определя обхвата и съдържанието на ПУ.

Екипът, разработил ПУ е от специалисти в областта на лесотехническите науки, зоология, ботаника, екология, климатология, хидробиология, геология, почвознание.

Резерват „Беглика“ е обявен със Заповед №751 от 11.05.1960 г. с цел опазване на богатата реликтна растителност. След последващи заповеди и промени, в момента площта му е 1461.34 ha. Територията му обхваща долината на река Семиза и Баташките заравнености. Обхваща територии с надморска височина между 1600 и 1900 m.

Резерватът се намира на територията на община Батак, населено място гр. Батак. Попада в териториалния обхват на РИОСВ-Пазарджик и Регионална дирекция по горите Пазарджик.

Съвременните горски, скални и речни екосистеми, които са разпространени на територията на резервата имат първичен произход и са коренни за тази територия. Тревните екосистеми имат произведен характер и са формирани на мястото на горски екосистеми.

Почти цялата площ (97.4%) е залесена. Делът на насажденията с естествен произход е 93.9% от общата площ, а горските култури са с общ площ дял от 3.5%.

Лихенизирани гъби в резервата наброяват 31 вида, макромицетите – 101 вида, а мъховата флора е представена от 41 вида. В резултат на проведените теренни проучвания и данни от литературни източници е установено разпространението на 237 вида и подвидови висши (спорови (без мъхове) и семенни) растения.

Фауната на резервата включва 88 представители на безгръбначните животни, 7 вида риби, 8 вида земноводни и влечуги, 96 вида птици. Установени са 5 вида прилепи, 25 вида дребни и 17 вида едри бозайници.

С малки изключения природните местообитания, видовете и природният комплекс като цяло се отличават с ниска или средна степен на уязвимост, което е обусловено от резерватния статут на територията. Някои от нарушенията са причинени от природни явления – ветроломи, ветровали, естествена смяна на растителността (сукцесии).

Природните местообитания, флората и фауната на резервата се отличават с висока степен на естественост. Горите се отличават със състояние на климакс (зрялост) или субклимакс, при което се разкриват типичните структура и видов състав на съобществата. През последните 10 години околностите на резервата са привлекателно място за отдих, туризъм, риболов, а засиленото човешко присъствие води до повишена вероятност за навлизане на рудерални и инвазивни видове. За тези процеси може да допринесе и строителството на сгради (напр. в близост до ТП ДГС „Родопи“) и увеличаване на човешкото присъствие в района.

Част от природните местообитания в резервата се отнасят към класификационни типове от Директивата за местообитанията, а именно:

3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculionfluitantis* и *Callitriche-Batrachion*;

6430 Хидрофилни съобщества от високи тревы в равнините и в планинския до алпийския пояс;

8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове;

8220 Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове;

91СA Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори;

9410 Ацидофилни гори от *Picea* в планинския до алпийския пояс (*Vaccinio-Piceetea*).

Потенциална стойност на ЗТ

Стойността на резерват „Беглика“ се определя от съчетанието на климатични и почвени фактори, както и форми на релефа, които са основа за формиране на типичните, естествени иглолистни гори, предлагащи подходяща екологична среда за представителите на флората, микотата и фауната.

Въз основа на констатациите и оценките в Част 1 на настоящия ПУ, са **формулирани следните главни цели:**

- ✓ Съхраняване и опазване на естествения характер и ненарушеност на екосистемите;
- ✓ Насърчаване на научни изследвания с цел проучване и мониторинг на разпространението и състоянието на популациите на видовете, с акцент върху консервационно значимите, както и природните местообитания, включени в Директивата за местообитанията и ЗБР.

Регистрираните заплахи (настоящи и потенциални) са следните: браконьерски сечи, браконьерство и безпокойство, нерегламентирано навлизане извън разрешените пътеки, промяна на водния режим на територията на резервата, поява на нови и/или увеличаване на участието на рудерални и чужди видове, туристическо натоварване в достъпната част на резервата и близо до границите му.

Потенциални възможности на ЗТ

Резерват „Беглика“ предлага оптимална среда за поддържане на популациите на растенията и животните в добро състояние. Биоразнообразието на резервата е с високо природозащитно значение както на национално, така и на европейско ниво. Близостта на резервата до места традиционно използвани за отдих и туризъм, лов и риболов, дава възможност за съчетаване на природозащитни дейности с образователни програми,

На базата на законовия статут и предназначение на защитената територията, на характеристика на абиотични и биотични фактори, социално-икономическа характеристика и екологичната оценка, се предлага в резерват „Беглика“ да се обособят следните зони:

✓ Зона за опазване на образци от естествени екосистеми, включващи характерни и забележителни диви растителни и животински видове и местообитанията им
Обхват – цялата територия на резервата.

✓ Зона за регламентиран достъп по познавателен маршрут
Обхват – тази зона включва посетителската пътека, започваща от ДГС „Родопи” по асфалтов път, който се движи по границата на резервата. След това пътеката се отклонява от пътя и навлиза в смърчова гора, като се движи по поречието на река Сунсуза. Пътеката излиза от територията на резервата на черен път в местността „Домусчиево полце”, който води до ДГС „Родопи.

Програми и приоритетни проекти

В настоящия ПУ са предложени следните програми: *„Опазване и поддържане на биоразнообразието – видове и местообитания“*, *„Мониторинг на видове и местообитания“*, *„Връзки с обществеността и образование“*.

Приоритетните проекти са: *„Проучване на популациите на приоритетните за опазване видове от флората, микотата и фауната – численост, плътност, възрастова структура и др. биологично важни параметри“*, *„Мониторинг върху популациите на *Astragalus alopecurus*“*, *„Популяризиране на резерват „Беглика“*, *„Обучение на специализирана охрана на резервата, включително увеличаване броя на охранителите“*, *„Разработване на план за пожарна безопасност. Обучение и инструктаж на служители и доброволци. Изграждане на противопожарно депо“*.